

I det fjerde spørgsmål spørges der, om der skal flere 30-60-årige på højskole.

Jeg mener, at svaret er ja. Mange i den erhvervsaktive del af befolkningen har eller får vanskeligheder med at omstille sig til de nye krav, der stilles, til de nye kvalifikationer, som arbejdslivet kræver, og et højskoleophold er en god mulighed for at få ny energi og mod til at møde det nye og til at se sammenhænge, som man måske ikke hidtil har haft øje for. Så vi må sørge for, at også denne aldersgruppe får mulighed for at få del i højskolens tilbud, og så må vi nærmere drøfte, hvordan og på hvilke vilkår.

Med hensyn til det femte spørgsmål, om, hvor langt et langt højskolekursus skal være, finder jeg, at enhver højskole skal fastholdes på et eller to lange forløb pr. år. Antallet og længden kan drøftes, men kravet om det lange forløb mener jeg bestemt ikke vi skal give køb på.

Som udgangspunkt for en sådan drøftelse vil jeg foreslå enten mindst ét kursus på mindst 3 måneder, altså 12 uger, eller mindst to kurser på mindst 2 måneder, altså 8 uger. Det vil bedre kunne imødekomme den form for fleksibilitet, som i øvrigt kendetegner det moderne samfund.

Det sjette spørgsmål handler om det internationale aspekt, om højskolerne skal være mere internationalt orienterede i deres arbejde.

Den internationale dimension kan og skal vi ikke lægge hindringer i vejen for, heller ikke på en dansk folkehøjskole, og derfor må også højskolernes vilkår indrette sig på denne nye realitet.

Allerede nu har vi en lovgivning, som giver mulighed for, at næsten halvdelen af eleverne kan være udlændinge, men vi har også en bestemmelse, som siger, at undervisningen skal tilrettelægges efter det danske flertal af elever.

Den sidste bestemmelse bør vi måske bløde lidt op på, og det kunne ske ved, at udenlandske elever i et begrænset omfang kan optræde på særhold.

Men vi må sørge for, at internationaliseringen på skolerne får en sådan karakter, at både de danske og de udenlandske elever opnår en større forståelse både for deres egen folkelige baggrund og for andres.

I det lys kan folkehøjskolerne måske være med til at fremme det, man lidt højtideligt kunne kalde den folkelige sameksistens i den nye verdensorden, som så synligt er under udvikling.

Det syvende spørgsmål drejer sig om, hvorvidt folkehøjskolerne skal være eller have muligheder for at være en del af et kompetencesystem.

Det er i øvrigt en debat, som højskolens egne folk er meget optagede af, og som de – sådan som jeg har lyttet mig til det – er lige så engagerede i og med lige så brogede synspunkter som dem, vi har lyttet til i dag.

Men om kompetencespørgsmålet vil jeg sige, at der kun bør ske indførelse af et kompetencesystem under forudsætning af, at det ikke medfører indgreb i skolernes frihed: friheden til at fastlægge skolens idégrundlag, friheden til at bestemme undervisningens indhold og form og friheden til at ansætte lærere og selvfølgelig også det, at eleverne kommer frivilligt.

Desuden finder jeg det uforeneligt med folkehøjskolernes tradition, hvis deltagelse i et formelt kompetencesystem indebærer, at eleverne på en folkehøjskole skal aflægge prøver og eksamener i tilslutning til et ophold på en folkehøjskole.

Det er min opfattelse, ja, det er såmænd også min erfaring, at et højskolekursus giver en værdifuld uformel kompetence, som kan have stor betydning for den enkeltes fremtid og vedkommendes tilværelse. Men ved at tilpasse denne form for uformel kompetence til den formelle kompetences målemetoder, går netop de værdifulde elementer i den danske højskoletradition tabt.

Jeg sagde i min indledning, at højskolerne er de frie skolers flagskib. Men det er jo altså ikke nok at være et flagskib, hvis der ikke er vind i sejlene, og hvordan kan det så sikres?

Ja, jeg har forstået på denne debat i dag, at folkehøjskolerne må indstille sig på en skarpere profilering af værdier og holdninger til demokrati og folkestyre og folkelig oplysning, ja, man kan sige til meningen med det hele – det er højskolens egen opgave – og at Folketinget gerne vil være med til at ændre vilkårene for de danske folkehøjskoler, så de også kan få rimelige arbejdsvilkår i fremtiden, samt at der er tilslutning til, at der nu nedsættes et udvalg, der snarest går i gang med at drøfte højskolernes fremtidige vilkår.

Til spørgsmålet om udvalgsarbejdet kan jeg sige, at det er min agt, at udvalget skal sammensættes tilpas bredt både med folk fra højskoleleverden og folk uden for højskolen for også dér at sikre den dialog, som gør, at vi forhåbentlig kan få et materiale, som vi efterføl-